

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.

Az Országos Halászlati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.

Szerkesztőség: Budapest, V., Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: A Balaton halászlátának egységes hasznosítása. (Folyt.) Répássy Miklós. — Halászlajegy nélküli halászlát. Heverdle Frigyes. — A varsahalászlát. SMJ. — A „halélettani állomások“ feladatai. Rm. — Levél az Aldunáról. Juhász Nándor. — Kérdések és feleletek. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hivatalos árjegyzések. — Hirdetések.

A Balaton halászlátának egységes hasznosítása.

(Folytatás.)

Írta: Répássy Miklós.

De ha már így egész általánosságban ilyen vigasztalan a kép, mennyivel sivárabb, ha a valóságos helyzetet nézzük. Vessünk csak egy pillantást a Balaton tulsó oldalán közölt érdekeltségi kimutatására. Látjuk abból, hogy a Balaton 105,586 kat. hold 1135 □-öl vízterülete 3 vármegyében 52 község határában 37 birtokos között oszlik meg. A 37 birtokos közül 8-nak a vízterülete megüti a 3000 kat. holdat, 6-é a 2000 kat. holdat, 23-é azon alul marad. Ha már most a bérbeadásnál a legkisebb bérbeadható területet 2000 kat. holdnak vesszük fel, a mint az a régebbi üzemtervben is meg volt állapítva, akkor megtörténhet az, hogy a Balatonon 50-nél több bérlő fog gazdálkodni!

Hogy ennyi különálló üzem ellenőrzésére a gyakorlatban minő szervezetet kellene fenntartani, hogy ez a fenntartás minő anyagi terheket róna a jogtulajdonosokra, azt el lehet képzelni; de azt, hogy annak az ellenőrzésnek gyakorlatilag megfelelő eredménye legyen, azt elképzelni sem lehet.

Azok a rendőri intézkedések, ellenőrzések — látjuk mindennap a gyakorlatban —, nagyon yenge s mellékes eszközei egy ilyen nagyszabású üzem eredményének. A modern gazdasági berendezkedések elve éppen ezért ma már az, hogy a bértárgy kihasználásának módozatai mindig oly módon állapíttassanak meg, hogy magára a bértárgyra káros eszközök használatát a kihasználónak, a bérlőnek saját jól felfogott érdeke is kizárja.

Ennek az elvnek érvényt szerezni az előzőkből kifolyólag csakis az egységes, hosszú lejáratú bérbeadás esetén lehet. Ez már magában el kell hogy döntse az egységes, vagy nem egységes bérbeadás kérdését.

De amellet szól még aztán az is, hogy a belterjes üzem berendezkedésére, irányítására, vezetésére szükséges megbízható fogási statisztikai adatokhoz csakis úgy lehet jutni, ha a halfogást egységes üzem keretében végzik. Ötven bérlőtől az erre vonatkozó könyvelési adatokat összeszedni bizonyára hiú óhaj volna. A fogási adatok ismerete nélkül pedig csak vaktában való tapogatódzás s hiábavaló pénzkidobás minden, a szorosabb értelemben vett tenyésztés terén végzett munka.

II. Az egységes bérbeadás ellen felhozott érvek.

Mit hoznak fel már most az egységes bérbeadás ellenzői véleményük támogatására? Pozitív érvet talán egyet se. Hanem csak támadják a mostani bérlet bírálatával az egységes hasznosítás rendszerét.

Legsúlyosabbnak látszik az az állítás, hogy az egységes kezelés mellett a Balaton halállománya csökkent a multhoz képest. De hát mivel igazolják ezt az állítást, mikor a multból egyáltalán semmi megbízható adat nincs a Balatonból kikerülő halmennyiségre? Ami statisztikai adatot, ha ugyan megbízik valaki azokban, annak idején összeszedtek, az fele mennyiségét mutatja a mostani fogások átlagának. (Az 1886. évben kifogott hal állítólág 370992 métermázsá volt, a mostani üzem első 12 esztendejében az évi átlag pedig 7500 métermázsán felül van.) Az egységes üzem terhére róni ebből a szempontból tehát semmit sem lehet. De nem lehet még azt sem kimutatni, hogy az alatt az elég hosszú időszak alatt, amióta a mai egységes üzem fennáll, a halállomány megapadt volna. Az első rendes viszonyok között eltelt 12 évi idő 6—6 éves szakaszában az évi átlag csaknem teljesen azonos; az utolsó években aztán, igaz, hogy nagy a csökkenés az évi fogásokban, de oly hirtelen s oly rohamos — egyik esztendőről a másikra csaknem felére apadt — hogy az nem lehet következ-

Á Balatoni Halászati Társulat érdekeltségi kimutatása az 1917. évre.

Sorszám	A medertulajdonos neve	A vízbirtok		
		mely községhez tartozik?	kiterjedése	
			kat. hold	négysz. öl
1.	Veszprémi káptalan.	Kiliti, Siófok, B.-Szabadi, Almádi, Alsóórs, Lovas, Paloznak, Csopak.	18,429	1234
2.	Festetics Tassiló hg.	B.-Györök, Vanyarcz, Gyenesdiás, Keszthely, Égenföld, Vörs, B.-Szentgyörgy, B.-Keresztur.	16,334	1117
3.	Hunyadi József gr.	B.-Berény, B.-Szemes, Szárszó.	8,963	328
4.	Tihanyi apátság.	Zamárdi, Tihany, Aszófó.	7,540	1009
5.	M. kir. közalapítvány.	B.-Kenese, Vörösbény, Balatonfőkajár.	6,998	1470
6.	Kegyes tanítórend.	Ószöd, Akali.	5,741	549
7.	Eszterházy Pál gr.	Tördemicz, Szigliget.	3,962	61
8.	Inkey Zsigmond örökösei.	Lengyeltóti, Fonyód.	3,000	1360
9.	Alsóórsi közbirtokosság.	Alsóórs.	2,828	600
10.	Eszterházy Miklós hg.	B.-Tomaj.	2,578	400
11.	Veszprémi püspök.	B.-Udvari.	2,398	—
12.	B.-lellei közbirtokosság.	B.-Lelle.	2,102	1573
13.	B.-boglári "	B.-Boglár.	2,057	740
14.	Szepezdi "	Szepezd.	2,000	—
15.	Engel Lajos és Ernő.	B.-Főkajár.	1,832	392
16.	Kövágóórsi közbirt.	Kövágóórs.	1,686	892
17.	B.-füredi "	B.-Füred.	1,670	905
18.	B.-földvári fürdő r.-t.	Kőröshegy.	1,541	1091
19.	Zánkai közbirtokosság.	Zánka.	1,360	—
20.	Vírus Vincze.	Szepezd.	1,276	740
21.	Basch Fülöp örökösei.	Lengyeltóti.	1,200	435
22.	Jankovich Tivadar örök.	B.-Csehi, Orda.	1,121	1200
23.	Arácsi közbirtokosság.	B.-Arács.	1,051	650
24.	B.-főkajári "	B.-Főkajár.	1,038	1458
25.	Tóth Ede.	" "	929	1100
26.	Purgly Pál.	B.-Tomaj.	906	420
27.	B.-kövesdi közbirtokosság.	B.-Kövesd.	800	222
28.	B.-edericsi "	B.-Ederics.	787	304
29.	Freund Ferencz.	Lengyeltóti.	783	552
30.	Lovasi közbirtokosság.	Lovas.	720	312
31.	Salföldi hal. jogtulajd.	Salföld.	543	817
32.	Rendesi közbirtokosság.	Rendes.	520	—
33.	Zalavári apátság.	Zalavár.	264	—
34.	Velics Antal dr. örök.	Fonyód.	181	2
35.	Özv. Bihar Józsefné.	" "	181	2
36.	Örvényes község.	Örvényes.	176	—
37.	Széchenyi Andor Pál gr.	B.-Magyaród.	78	—
		Összesen :	105,586	1135

ménye évek hosszú során át végzett rossz munkának, mert akkor fokozatosan következett volna be, hanem csakis valami szintén hirtelenül beállott változásnak. Egyszerűen annak, hogy a háborús viszonyok következtében, a *munkaerő megfogyott*, a halat tehát nem tudták kifogni. (L. még: „A Balaton pontyai“ 7—9. l.)

De mi történt volna, ha a Balaton most 50 bérlő kezén lenne? Igen sok jogtulajdonos vízterülete bizonyára teljesen parlagon heverne s bért nem látta érette.

Egy másik gazdasági jellegű megjegyzés tulajdonképp az egységes hasznosítással járó hosszú időszak — 25 év — ellen szól. Nevezetesen, hogy tagolt bérbeadás esetén rövidebb lejáratú bérletek köthetők s így a konjunkturák a béremelkedések tekintetében jobban ki-

használhatók. Hát meglehet, hogy nagyobb bért is el lehetne érni egy-egy 6, vagy 12 éves újabb időszakban, — de épp úgy kisebbet is; nem is szólva a rövid lejáratú bérleteknek általánosan tudott ama káros hatásáról, hogy a bérlőt a bértárgy kizsárolására készíteti, de semmiesetre sem arra, hogy a bértárgy értékét is fokozó, annak okszerű kihasználását elősegítő nagyobb befektetéseket igénylő berendezkedéseket létesítsen. Rövid időre az ilyen dolog egyszerűen nem fizeti ki neki magát. A konjunktúra kihasználására sokkal jobb s minden kockázat nélküli módot éppen a hosszú lejáratú egységes bérbeadás nyújt, csak ki kell a bérbeadónak a bérszerződésben a *mindenkori tiszta haszonban való részesedését kötnie*. Hogy ez egyáltalán nem szokatlan dolog, mutatja az egyik pályázó ilyen értelmű ajánlata. („Halászat“ 1917. 23. sz. 222. lap.)

Nagyon nyomósnak mutatkozik, mert szociális vonatkozású, az az állítás, hogy az egységes hasznosítás nem ad annyi munkaalkalmat a tómenti lakosságnak, mint a tagolt bérlet rendszere. Ezt a panaszt évekként elelőtt már hangoztatták, de aztán lassanként szinte magától elmúlt. Bizonyára azért, mert a munkáviszonyok, nemcsak a Balaton mentén, de általában az egész országban alaposan megváltoztak. Ma már nem az a panasz, hogy valaki munkát nem kap, de az, hogy nincs munkás. A Balaton halászati üzemének legnagyobb baja éppen az volt az utóbbi években, hogy egyáltalán nem tudott megfelelő munkásokhoz jutni. Mert azzal is tisztában kell lenni mindenkinek, hogy a halászatnál sem lehet többé amolyan régi „halász, vadász, madarász“ féle emberekkel boldogulni; komoly munka ma már az is. Az egységes üzem esetében pedig mindenesetre sokkal több alkalom van a komoly munkára, mint az apró-cseprő kisebb üzemeknél, a melyeknél kevesebb ember is kell, de meg esetleg a sok idegen, más vidékről ideszakadt bérlő a maga megszokott földijének ad előnyt a helybeliek felett.

Felhozzák azt is, hogy az orvhalászat nagyon elszaporodott az egységes kezelés idején. Ennek az állításnak sincs semmi pozitív alapja. Olyan állapotok ma már még sincsenek, hogy a falu népe a papot ott hagyja a templomban, mert híre jött, hogy a pontyok ívnek! Sőt a társulat jelentéseiben évenként olvashatjuk, hogy az orvhalászatnak igenis eredményes üldözése folyik. Hogy a mai viszonyok között rosszabbodott a helyzet, azon sincs mit csodálkozni. Az orvhalászat kérdése azonban semmiképp sem áll az egységes bérbeadással összefüggésben. Egyetlen bérlőnek, vagy több bérlőnek mindig csak ugyanazok az eszközei a leküzdésére; attól függ, hogy milyen mértékben alkalmazzák azokat.

Nagy hátrány gyanánt emlegetik azt is, hogy a mostani bérlő részvénytársaság a *horgászatot* megnehezítette. De hát ez ismét nem függ össze az egységes hasznosítás kérdésével. Ha tagolva adnák bérbe a Balatont, a bérlők bizonyára akkor se engednék szabadjára a horgászatot. Mert olyan hangok is hallatszanak, a melyek ezt kívánják s a tagolt bérbeadástól ezt várják. Hát pedig abba bele kell ma már nyugodni mindenkinek, hogy a horgászatot, még a sportszerű horgászatot sem lehet szabadon űzni, akármilyen kellemes és szép foglalkozás is az, a minthogy pl. senki se gondol többé arra, hogy szabadon s ingyen vadászszék, bármennyire testet-lelket vidító multság is az. Az a horgászat egyáltalán nem olyan ártatlan valami, mint a hogy egyesek még mindig képzelik. Hiszen, ha csak 500 fürdővendég horgász is a Balaton mentén egy-egy évben 60 napon

át s minden nap csak 1 kg. süllőt fog ki — pedig 10 kg.-ot is kifoghat — akkor is már 300 métermázsza kerül ki ezen a révén a vízből. Ez a mennyiség pedig a Balatonból kihalászott évi süllőzsákmánynak jóval több egyharmadánál! Ezen fordul meg ez a kérdés. Ha valaki horgászsportot akar űzni, számolnia kell a költségekkel. Ez így van már minden kulturhelyen. Így odaállítva a kérdést, már aztán nem az egységes bérbeadási függ, hogy lehet-e a Balatonban horgászni, avagy nem, hanem attól, hogy, ha annak lehetővé tételét a jogtulajdonosok jónak látják, a bérszerződésben megfelelő kikötéseket tegyenek. Ingyen nem lehet az engedélyt senkitől se kívánni, pénzért pedig egyetlen bérlő épp úgy megadhatja, mint sok bérlő.

Utolsónak veszem elő s az egységes bérleti rendszerrel szemben érdemi súlyánál fogva valóban utolsó is, bár legfőképpen ezt hangoztatják, azt a már említett panaszt, hogy a balatonmenti lakosság nem jut halhoz.

El kell ismernünk, hogy a kívánság teljesen jogosult. De hát kielégítésének vajjon mi állja útját? Az egységes bérleti rendszer semmi esetre sem. Hiszen az is csak értekesíteni akarja a halat s nemcsak hogy mindegy, hanem még előnyösebb is neki, ha minél hamarabb, a parton túlradhat rajta. Lehetnek a dolognak kisebb-nagyobb technikai nehézségei: piacok berendezése, kicsiben való eladással való bibelődés s i. t., de azok leküzdésének az egységes bérleti rendszer egyáltalán nem állja útját.

Csak gondolni kell rá s tudni kell mindenkinek, hogy mit akar?

Mert ennél a kérdésnél, akár sok bérlő, akár egyetlen bérlő van a Balatonon, a fő dolog az, hogy határozottan meg legyen állapítva, *kinek mi a jogos igénye?* Általános kijelentésekkel e téren még sehol sem boldogultak. Ha ezeket a jogos igényeket az érdekeltség a maga kebelében megállapította, nem lehet semmi nehézsége annak, hogy azok kielégítése a bérszerződésben ne biztosítható, természetesen mindig oly ellenérték fejében, hogy a közérdek sérelmet ne szenvedjen.

Mert arról, ha egymás iránt igazságosak akarnak maradni, le kell mondaniok egyes érdekelteknek, hogy a mások, szomszédjaik, birtokostársaik rovására, potom áron jussanak halhoz. (Vége köv.)

Halászejgy nélküli halászat.

(A legutóbbi „Jogset“.)

E lap 1916. évi 19. és 20. számában „Halászejgy nélküli halászat“ címmel két közleményem jelent meg, melyekben kimutattam, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszteri harmadfokú ítéletek a halászatról szóló 1888:XIX. t.-cz. 64. § e) pontját és 66. §-át nem helyesen magyarázzák s a halászejgy nélküli halászatot vagy egyáltalában nem, vagy legfeljebb az enyhe 66. § szerint büntetik.

Az idézett törvény 65. § e) pontja szerint 50 koronáig büntetendő, a ki a nélkül, hogy halászejgygel bírna, halász. A 66. § pedig 10 koronáig bünteti azt, a ki halászejgy nélkül halász és a ki halászejgyét felszólításra elő nem mutatja. Tehát azt, a ki nem bír halászejgygel, vagyis, a ki nem váltott halászejgyet, a szigorúbb 65. § e) pontja alapján, a ki pedig halászejgye nélkül halász, vagyis nincs nála a halászejgye, vagy nála van, de fel nem mutatja: a 66. § alapján kell büntetni.

Két cikkemnek, illetve az azokban részletesen felsorolt érveknek meg volt a kellő hatásuk, mert az

Országos Halászat Felügyelőség, mint a halászat ki- hágások eseteiben kijelölt szakképviselő, minden egyes esetben az én álláspontomra, vagyis a helyes törvény- magyarázat álláspontjára helyezkedett, sőt a m. kir. földművelésügyi miniszter is hallgatólag eltekintett előző téves döntéseitől s harmadfokú ítéleteiben már helyesen alkalmazta az idézett törvényszakaszok rendelkezéseit.

Annál nagyobb meglepetéssel olvastam tehát e lap legutóbbi számában „Jogset“ címen közölt legújabb 63,033/1917. sz. földművelésügyi miniszteri végzést (elvi jelenlőségű döntvényt), mely ismét kételyekre ad okot a halászat törvény 65. és 66. szakaszait illetőleg. Kimondja ugyanis e döntvény, hogy: „meg kellett semmisíteni az alsófokú ítéleteket, mert azok a vád tárgyát ki nem merítették. Ugyanis az eljárás során bizonyított az is, hogy a terhelt C. M. J. k . . . i lakos, napszamos, azonfelül, hogy a halászatra jogosított engedélye nélkül halászott, a tettenérés alkalmával halászejgygel nem bírt, vagyis az 1888:XIX. t.-cz. 66. §-a ellenére halászejgy nélkül halászott s emez önálló halászat ki- hágás miatt az alsófokú bíróságok által bűnösnek ki nem mondatott és reá az 1879: XL. t.-cz. 29. § b) pontja ellenére, az 1888:XIX. t.-cz. 66. §-a alapján külön büntetés ki nem szabott, holott az utóbb idézett t.-cz. 66. § át megelőző szakaszokban a halászejgy körüli visszaélésekre vonatkozólag meghatározott kihágási esetek egyike sem forog fenn“.

E végzés kifejezései nem szabatosak. Előbb azt mondja a végzés, hogy a terhelt halászejgygel *nem bírt* (65. § e) pont) s rögtön utána megállapítja, hogy a 66. § ellenére halászejgy *nélkül* halászott.

Bizonyosra vehetjük mégis a végzés egész szövegéből, hogy a terhelt (napszamos) *nem bírt* halászejgy- gel, vagyis nem váltott halászejgyet, mert ha csak otthon felejtette volna halászejgyét vagy nem akarta volna azt felmutatni, ez a körülmény a végzésben bizonyára kifejezésre jutott volna. Ez esetben azonban ismét a régi hiba követetnék el s az enyhébb 66. § alkalmaz- tatnák a 65. § e) pontja helyett. Ez a végzés tehát ismét elhomályosítja azt, a mit már tisztán láttunk és az eddigi megjelent, de nem hatálytalanított téves döntések sorában bizony sok rendőri büntető bírót vezethet tév- útra.

Heverdle Frigyes.

* * *

Szerkesztő megjegyzése. Közöltük ez észrevételeket, mert csakugyan szükségesnek tartjuk, hogy tisztán lássunk. Azonban éppen ezért nem fogadhatjuk el cikkíró végső *feltevését*, hogy a törvény 65. § e) pontjába ütköző ki- hágásról volna szó, mert a szóvá tett harmadfokú végzés mégis csak határozottan kimondja, hogy a 66. §-t „meg- előző szakaszokban a halászejgy körüli visszaélésekre vonatkozólag meghatározott kihágási esetek *egyike sem forog fenn*“, vagyis sem a 64. § e), sem a 65. § e) és f) pontok szerint minősülő kihágás.

A varsahalászat.

A varsahalászat nem oly egyszerű, mint a milyen- nek látszik. Csak az, a ki abból él, abból tartja el csá- ládját, tudja, hogy nem elég a varsát csak kihelyezni és várni, míg a hal beletéved.

A varsás halásznak elsősorban a hal életmódját kell jól kitanulni, a halaknak a „húzását“ megfigyelni. Enélkül bizony sokszor előfordul, hogy varsái üresek és tíz varsában se fog annyi halat, hogy a vízben hamar rothadó varsáit újjakkal pótolhassa.

A varsahalászat más a folyam medrében, más az árterületen és lényegesen más az álló vizekben is.

A folyókban a vízállás szerint kell a varsákat kihelyezni oly helyekre, a hol a hal leginkább megszokott fordulni, hogy a szükséges élelmét megtalálja.

Az árterületeken ellenben azokra az utakra kell a varsákat kihelyezni, a melyeken a hal kimegy az árvíz által elborított területre, vagy pedig a melyeken onnan visszatér, vagy olyan bokros helyekre, a hová meghúzódik pihenni, vagy elbúvik a közelgi veszély elől; a bokor árnyékában, a sötétebb helyen, sekély víznél sem látható a víz fenekére.

Lényegesen más a varsahalászat az állóvizekben. Ott ugyancsak csalatkoznak a varsahalász, ha mindig egy helyre tűzné ki a varsákat. Az első napon talán fogna még valamennyit, másnap azonban az eredmény valószínűleg igen csekély lenne, harmadnap pedig biztosan üresek maradnának varsái. Mert az a hal látta az első napon, hogy társa a varsában kelepcczébe jutott, ott vergődött órák hosszáig és nem volt képes menekülni; ezt a helyet tehát kerüli, akár a róka a csapdát. Állóvizekben ezért tanácsos a varsák helyét mindennap változtatni, merthogy a halak kitanultak, mint az ügyvédek!

A varsahalászat a legjövendelmezőbb tavasszal, mikor a vizek kezdenek felmelegedni és a hal is megkezd a táplálkozást; ilyenkor a hal, mint a vak, úgy megy neki a varsanyílásnak; a téli békességet úgy megszokta, hogy a veszélytől nem tart.

Mire azonban a folyó vize annyira megárad, hogy kezdi az ártereket előnteni, a hal is visszanyerte már régi óvatosságát; az árterületen kihelyezett varsákat kerüli s ha a varsa el nem kerülhető, némelykor egy óra hosszáig is forgolódik körülötte, de a nyílásán csak nem megy be. Az ilyen forgolódó halat sokszor becsapja egy-egy fehér halacska, a melyik minden további gondolkodás nélkül bemegy a varsanyíláson, de a varsa bő szeméin ki is bújik; a nagyobb hal is utána megy, de az már nem fér át a hálószelemen és így bennt reked a varsában. Ezt tudja a jó varsahalász és ép ezért rendszeren *bőszemű* hálóból készíti varsáját, leginkább 40 mm.-ből, vagy 45 mm.-ből; az ilyen varsák mindig többet fognak, mint a 20 mm. vagy 25 mm. szembőségűek, már csak azért is, mert a sűrű hálóból készült varsa a vízben jobban látható, mint a ritka szemű és így hamarabb észreveszi a hal.

Sokan, tudom, erre azt kérdik, hogy hogy van hát az, hogy egy varsában több hal is szokott lenni? Igaz, hogy sokszor 4—5 darab is van benne, de azok soha sem mennek hosszabb időközökben egyik a másik után be; azok tömegesen, egyszerre kerülnek be, úgy, hogy a vezérhal a varsába téved s a többi követi; ezt leginkább akkor lehet látni, mikor a halak, ha a víz apadni kezd, az árterületről visszatérnek, vagy pedig ívás idején, mikor a hal egymást hajszolja.

Az is igaz, hogy sűrű szemű varsákkal is lehet eredményt elérni, de csak oly tavakban, a hol sok kárász és czompó van; de aztán az ilyen sűrű szemű varsa, a csukán kívül, csak elvéve fog nagyobb halat, a csukát pedig azért fogja, mert az a varsában vergődő kis kárászok és czompók után veti magát.

A tapasztalat azt is mutatja, hogy a kátrányozott varsák soha sem fognak annyi halat, mint a nyers kenderből készültek; az igaz, hogy a nyers varsák igen hamar elrothadnak a vízben; a kátrányozottak két annyi ideig is eltartanak, de bizonyos, hogy kevesebbet fognak és a fogott halakat is jobban koptatják, mert nagyon

érdesekek. Ma már úgy a kátrányos, mint a nyers kendervarsákat kiszorította a használatból a *pamut*-varsa; minden tekintetben felülmulja az előbbieket; jól is fogja a halat és puhaságánál fogva a befogott hal alig sérti meg magát benne.

Egy-két év előtt egyik halászom arra a gondolatra jött, hogy pamuthálóvarsáját *zöldre* festi, ezzel a festett varsával fogta a legtöbb halat; csakhogy a festék két hét alatt kimosódott a hálóból. Ez nagy baj. Látva a festék előnyeit, különböző kísérleteket csináltunk festékekkel, de bizony, őszintén bevallva, vegyészeti tudományunk cserben hagyott, mivel a mai napig sem bírtunk oly vegyületet előállítani, melyet a víz hamarosan ki ne mosna és a nap színét ki ne szívná.

Legtartósabb volt még a spiritus-festék, de oly költséges, hogy szó sem lehet gyakorlati alkalmazásáról. Olcsóbb a mézben feloldott zöld festék, de az csak öt-hat napig tartott.

Mi már aligha fedezzük fel a jó festéket, de mondhatom, hogy nagyon is érdemes volna ahhoz értőknek ezzel foglalkozni. A színes nagyhalókkal is bizonyára nagyobb eredményeket lehetne elérni.*) *SMJ.*

A „halélettani állomások“ feladatai.

Az, hogy nálunk a szennyvíztisztítás dolganak s a halélettani kutatásoknak ellátása egy s ugyanazon hivatalos szervezet keretébe utaltatott, mindenesetre bizonyos gyakorlati hátránnyal jár. A két munkakör ugyanis sokkal különbözőbb egymástól s sokkal kevesebb összekötő kapocs van közöttük, mintsem azt az első pillanatra gondolni lehetne; ennek szinte természetes következménye aztán az, hogy egyik a másik rovására, ha nem is elhanyagolódik, de mégis kevésbé jut érvényre.

Ennek mintegy elejét veendő, történt aztán újabban az az intézkedés, hogy a halélettani teendők szorosabb kapcsolatba hozattak az Országos Halászati Felügyelőség működésével. Így már most legalább a gyakorlatilag érdekelt közönség mégis könnyebben alkot magának fogalmat arról, hogy mit is várjon a hivatalos szervezett e téren való működésétől.

Az ilyenféle intézmények feladatainak és céljainak szabatos megállapítását különben általában is nélkülöztük eddig. Most aztán egy kiváló német szakember, *Dr. Thienemann A.* tanár, egyik előadásában igen szép s világos fejtegetéssel magyarázza meg a Plön melletti tavon fennálló „hydrobiológiai állomás“ tudományos feladatait s gazdasági jelentőségét. (Die wissenschaftliche Aufgaben und die wissenschaftliche Bedeutung der Hydrobiologischen Anstalt der Kaiser-Wilhelms-Gesellschaft zu Plön. Korrespondenzblatt für Fischzüchter. 1917. Nr. 19.)

Ezt az állomást több mint 25 évvel ezelőtt, a mult évben, mint annak igazgatója elhunyt *dr. Zacharias Ottó* alapította. Tulajdonképp magánvállalkozás volt, a melyet azonban a porosz állam támogatott. Most aztán a tudományok fejlesztésére alakult „Kaiser-Wilhelm-Gesellschaft“ vette át s az áll m, meg számos érdekelt testület támogatásával folytatja működését. Igazgatója *dr. Thienemann Agoston* tanár.

Fentemlített fejtegetésében *Thienemann* mindenekelőtt azt állapítja meg, hogy az ilyen állomásnak korántsem lehet feladata a biológia egész területének a művelése, hanem csakis a „hydrobiológiával“ foglalkozhat,

*) Tengerihalók festésével már régen próbálkoznak, Szerk.

tehát csak a vízben élő szervezetek érdekelhetik. De itt sem azt vizsgálja, hogy az egyes szervezetek miképp idomulnak a vízben való élethez. Az idevonatkozó kutatásokat elvégezhetik az egyetemekkel kapcsolatos már fennálló állattani és növényntani intézetek.

A vízben élő szervezetek eloszlása a vizekben és azok viszonya az egyes vizekhez, tekintettel az egyes vizek különös sajátosságaira, ezek azok a kérdések, a melyek aztán már a hydrobiológiai állomások feladatát kitöltik.

Eme kérdések megvilágítása céljából végzett kutatásokhoz szükség van egész sereg természettudományra: vegytanra, fizikára, földrajzra, földtanra, állattanra, növénytanra, élettanra s a mit *Thienemann* elfelejt felsorolni: *vízrajzra* is, hogy azok egymást segítve derítsenek világot valamely vízben a környezetet s az abban élő szervezetek elosztódási közötti összefüggésre.

Ezeknek a segítségével kell megállapítani azt, hogyan következtethetünk valamely víz sajátos jellegéből a benne élő állat- és növényvilágra, annak térbeli és időbeli változataira, valamint arra is, hogy egy bizonyos szerves élet a maga környezetének alakulására is minő hatással lehet.

Az ilyen kutatások révén minden egyes víz külön „egyéni séget” nyer, a melynek alapján mindenik különbözik majd a másiktól. Ezzel megteremtődik a vízterületek — elsősorban a zárt egységű természetes tavak összehasonlító tana. *Thienemann* fejtegetései egész általános tudományos vonatkozásúak. De természetesen már ilyen rendszeres általános kutatások is rendkívül sok hasznos adattal szolgálhatnak egyes gyakorlati üzemek számára, a minő többek közt a *halgazdaság* is.

Ha már most a „halélettani állomások” feladatának meghatározásánál a *Thienemann*-féle fejtegetésekből indulunk ki, akkor mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy e feladat korántsem csupán az egyes halak természetrajzának, életmódjának stb. tanulmányozásában merülhet ki. Ez csak részlet. E feladatnak is általánosságban magában kell foglalnia az egyes vizek sajátosságainak természettudományos alapon való vizsgálatát s azt hogy e sajátosságokhoz képest miképp alakul azokban a szerves élet, különösképp pedig hogy milyen a *halnépesség s a környezete közötti összefüggés, minő a kölcsönös befolyása egyiknek a másikára.*

Az ilyen munka révén lehet eldönteni azt, miért jobb halasvíz pl. a Palicsi-tó, mint a Velencei s ez ismét miért ér többet aránylag mint a Balaton? Ezek a kutatások deríthetnek világot pl. a Szent-Anna-tó rejtélyére. Ezek adhatnak felvilágosítást az árterületen folyók halászatának és a csatornák halászatának nagy különbségéről stb.

Országos intézménynél a feladat természetesen az egész országra kiterjedő kutatásokat magában foglalja. Ha hazánkat vesszük, annak gazdag vízhálózatánál, aránylagos vízbőségénél óriási munkáról van szó, sok évekre terjedőről.

De minél előbb kezdünk el valamit, annál hamarabb a végére érünk.

Igaz, nagyon szerények még az eszközeink. De ha a céljt világosan tüzzük magunk elé, kárban nem vész a legcsekélyebb munka sem.

Az Országos Halászati Felügyelőség révén a gyakorlati gazdasági élettel folytonos érintkezésben végezhető a halélettani vizsgálatok s hiszszük, hogy az ország vízgazdaságának fejlesztéséhez ez úton mihamar hatharósan járulhatnak majd hozzá.

Rm.

Levél az Aldunáról.

Bátor vagyok folyó év november hó 1-én a „Halászat” 21. számában „A piac helyzete” című cikk utolsó bekezdéséhez egy-két megjegyzést fűzni.

A tisztelt cikkíró úr azt mondja, hogy az Aldunán nagymértékben szünetel a halászat, mert a halászok inkább csempészet-el foglalkoznak. Ez igaz. De megvan a maga oka is. Először semmiféle pénzért hálót vagy spárgát nem lehet kapni; mi már 60 koronát is fizettünk 1 kg. spárgáért, de most még ennyi pénzért sincs; másodsor nincs megfelelő munkaerő a halászat-hoz és harmadszor folytonosan és igazán mondván ok nélkül zaklatják az itteni halászokat. Miután csak öreg emberek vannak még itt, azok csakis varsával halásznak, de mert spárgát nem lehet kapni, kénytelenek minden öreg, már félredobott hálót, vagy varsát elővenni, kijavítani, bekátrányozni, hogy dolgozhassanak; már most megesik biz az, hogy itt ott 1—2 milliméterrel szűkebbek a szemek a törvényesnél, de azért igazán nem méltányos a törvényes üldözés. Aztán ősszel, mikor a hideg eső esik, a halászok, hogy ruhájukat száríthassák, megszokták a régi jó időben, hogy bárhol tüzet rakhassanak száraz, lehullott galyakból. Most minden ilyen esetért 30 koronával büntették őket. Aztán van nekünk itt az úgynevezett Szendrői szigeten 6 nagy tavunk, a melyet mult évben nagy pénzáldozattal rendbehoztunk, úgyszólván haltenyésztésre berendeztünk. Az idei nagy szárazság miatt 4 közülök teljesen kiszáradt; egyik, mert csak 5—6 centiméter víz volt benne, jelenleg a földig befagyott. A kiszáradt tavakból nem engedték az apró halat kifogni és piacra vinni. Disznók ették meg nemcsak a halakat, hanem még a petéjüket is. Ilyen és sok más itt fel nem sorolt dolog miatt voltak kénytelenek szegény jó öreg halászaink tisztességes mesterségüket feladni. A ki erősebb, persze csempész lett, a többi napszámmal tartja fenn magát; tavasz óta fizettek mezei munkásoknak 10—16 koronát naponként és kosztot. Halászati szakaszom Sándor-egyházától Palánk község határáig (Báziás mellett) körülbelül 45 kilométer hosszú. Halászaik közül Kevevárán az egyik 76 éves, félszemű és vagy 12 év óta fagytól fájós a lába, tehát hidegebb idő beálltával munkaképtelen; a másik 58 éves, a D. G. T. mint munkaképtelen hajóslegényt elbocsátotta, lába törve volt. Temes-szigeten 5 emberem van, a legfiatalabb 60 éves, a legöregebb 76 éves, ezek minden mezei munkára hazamennek, mert nincsen, a ki földjüket megművelje. Dunadombón az egyik 77 éves, félszemű, fájós lábú, tehát hideg időben egyáltalán nem dolgozhat, a másik 79 éves, alig lát már, de azért minden nap, a legrosszabb időben is, kimegy a Dunára a feleségével; mert neki már nincs ereje, hogy maga hajtja a csónakját. Bizony öregek már. De hideg időben fiatal ember sem bírja ki *csizma* nélkül, hát még ilyen öregek. Csizma pedig a mai világban sehol és semmiféle pénzért nem kapható. Éppúgy deszka sem, hogy a csónakokat javíthassák; új csónakot építeni pedig ma teljesen lehetetlen.

Ezek az okok, a melyek miatt az Aldunán szünetel a halászat.

De, hogy lássa tekintetes szerkesztő úr, hogy mi fáradozunk és mindent megteszünk, hogy az üzemünk meg ne akadjon, csakhogy nincs, a ki nekünk, szegény alduai halászoknak kezünkre járna, bátor vagyok megemlíteni még a következőket.

A német katonák a háború tartama alatt Belgrádon

egy 'halkonzervgyárat' létesítettek. Miután ez nagyon jól bevált és nemcsak a katonaságot látja el, hanem készítményeiből Németországba is nagy mennyiséget szállítanak, nálunk pedig Keveváran a hal több is és szebb is, mint Belgrád vidékén, felhívtam e dologra katonai intéző köreink figyelmét.

Válaszul azt kaptam, hogy efféle vállalatot pénzzel semmi esetre sem támogatnak, de halászegényeket kivezényelnek. Erre ismét illetékes helyen megneveztem egy pár jól begyakorolt dunai halászembert, a kik már a fronton voltak és most a mögöttes országrészben teljesítenek szolgálatot. Azt válaszolták, hogy halászoknak a katonai állományból kért kivezénylése és a szükséges eszközökkel való ellátása, a jelenlegi viszonyok mellett rendkívüli nehézségekbe ütközik, másrészt meg a folytonos áradások és egyéb gátló körülmények miatt sikerrel úgyszemint lehetne halászni.

Pedig bizony akad még itt az Aldunán sok és szép hal is.

A pancsovai 51-es tüzérektől kaptam nagy utánjárásra, kísérletképpen 6 embert, a kikkel 4 nap alatt 600, azaz hatszáz kiló halat fogtunk. A vizafogás itt Keveváran télen 5 helyen is jó sikerrel szokott járni. A vizának és kaviárjának óriási ára van. Említett embereim közül két tapasztalt öreg szívesen belegyakorolna néhány embert. De hát igyekeztem, sajnos, hiábavaló volt.

Kevevára, 1917. december hó 20.

Juhász Nándor.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdések.

2. Van egy 15 holdas 1.5 méter mély tavunk a Duna mellett, a melyet már öt év óta nem halásztunk meg. Körülbelül 60 kg. anyaponty, 50 kg. csuka, 60 kg. süllő és 70 kg. kárász volt benne. Erdemes-e a tavat lecsapolni, hogy kihalászhatjuk, vagy esetleg kiszivattyúzni?

Feleletek.

2. Tavukba, amint kérdésükből kivehető, igen vegyes anyag került annak idején. Hogy abból öt év alatt mi lett, még csak megközelítőleg sem lehet megállapítani. Lecsapolni azonban mindenesetre érdemes, ha egyáltalán meg van rá a mód. Ha a mostani zsákmány meg is lenne olyan, hogy a lecsapolás költségét kifizesse, a jövő üzem érdekében is igen előnyös volna a tó teljes kihalászása, hogy teljesen új anyaggal, — a Duna mentéről lévén szó, — nemes pontyivadékkal, — de ragadozó halak nélkül — lehessen újra benépesíteni. Ha aztán évenként, vagy legfeljebb két évenként mindig teljesen lehalásszák, mindenesetre sokkal nagyobb jövedelmet fog hozni a tó, mint az eddigi üzennél.

Ha a nyílt árokkal való lecsapolás nehézségekbe ütközik, a szivattyúzással is meg lehet próbálkozni. Tizenöt holdas területen 1½ méter mély víz nem olyan tömeg, a melylyel meg ne lehetni birkózni. A mai viszonyok között csak az a kérdés, kaphatnak e megfelelő centrifugál-szivattyút s hozzá hajtógépet? A vállalkozó gépgyárral nagyon pontosan és szabatosan meg kell állapítani a feltételeket. A legelőnyösebb az volna, ha már rendelkeznének valami más gazdasági célra szolgáló hajtógéppel. Arra is kell ügyelni, hogyha a kérdéses tó a Duna mellett van, nincs-e a Dunával valami homokos, kavicsos vízátkötés réteggel összeköttetésben,

mert akkor hiábavaló a szivattyúzás, a Dunából alulról mindig jut majd bele víz.

Esetleg forduljanak a földművelésügyi minisztériumhoz (bélyeges kérvény), hogy az Országos Halászati Felügyelőség útján vizsgáltsa meg a helyszínét. Az eljárás teljesen díjtalan.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Adományok az Országos Halászati Egyesület halrajzi munkálatainak céljaira:

Eddig kimutatott összeg (l. Halászat 1918. jan. 1.)	5374.50 K
15. Varrasúr-negyedi halászati társulat	50. — „
Összesen:	5424.50 K

Budapest, 1918. január 15.

Répássy Miklós titkár.

Az Országos Halászati Egyesület t. tagjait kérjük, hogy tagdíjaitak ne a szerkesztőség címére küldjék, mert akkor esetleg előfizetési díjként számoltatik el, a mi aztán zavarra ad okot, hanem a következő címre: Kuttner Kálmán egyesületi pénztáros, Budapest, V., Ügynök-utca 19. A tagsági díj egy évre 6 korona. Alapító díj 100 korona.

Rendes tagsági díjat fizettek 1917. évi október 15. óta: Benkó Béla (1918—20.), Csörgény Titusz (1917.), Csoma János (1918—20.), Erd-dunaegyházai h. t. (1917.), Göndöcs István (1918—20.), Gulyás István (1918—20.), Huber János (1917.), Hartstein Ignác (1917—19.), Hegedüs Pál (1918—20.), özv. Isgum Ádámné és fiai (1917—20.), Isgum Rezső (1919—22.), Janovitz Jakab (1918—20.), Jeszenszky András (1918.), dr. Kovács Vilmos (1917.), Klein Sámuel (1917—19.), Kluin Lajos (1917—19.), Kluin István (1918—20.), Löwenstein Emil (1917—19.), Leidenfrost Gyula (1912—13.), Meller Henrik (1918.), Mikolasek György (1917.), Makk András (1918—20.), Moritz András (1918—20.), Német Ferenczné (1917.), Perényi Lajos (1917.), Petróczy József (1917—19.), Rácz Béla (1918.), Simonffy Gyula (1917.), Schwarz Dávid (1917—19.), Szabó Román (1917.), Szécsenyi Mihály (1917.), Schmassmann Frigyes (1917.), Singhoffner M. József (1919—21.), Torzsai halastó-társaság (1918.), Weiss Bernát (1917.), Vécsey Károly (1917.), Vágási János (1918—20.), Zsigmond Ignác (1918.).

VEGYESEK.

Dr. Vángel Jenő †

A magyar tudománynak ismét olyan halottja van, a kinek korai, váratlan elhunytát mi is őszintén fáljaljuk. Dr. Vángel Jenő királyi tanácsos, az állami Paedagogium köztisztviselőben állt igazgatója 1917. december 29-én 53-éves korában meghalt. Az állattani kiváló művelője volt. A budapesti tudományegyetem állattani intézetének adjunktusa és egyetemi magántanár lett. Margó halála után pedig négy éven keresztül ő adta elő az állattant, mint helyettes egyetemi tanár. Kitűnő szervezőképessége volt, mely egyebek között az egyetemi állattani múzeum, majd az állami Paedagogium állattani intézete szervezésében és mintaszerű berendezésében talált teret az érvényesülésre. Sikeresen foglalkozott az állatok — köztük a halak — múzeumi és tudományos czélokra való konzerválásával, mely tárgyról könyvet is írt. Mint tudós, különösen a bogarak táplálkozására vonatkozó tanulmányai-val és a hazai, főként a balatoni mohaállatok (Bryozoa) kutatásával szerzett a külföldön is becsült, maradandó nevet. Nagy érdeklődéssel kísérte az Országos Halászati Egyesület halrajzi bizottságának működését, értékes útmutatásokkal és tanácsokkal látott el bennünket a halak preparálására s a biológiai laboratórium berendezésére vonatkozólag is és megígérte ügyünk állandó támogatását, de a halál időnek előtte ragadta el tőlünk törekvéseink e megértő barátját. Emlékét kegyelettel őrizzük meg!

Dr. Unger Emil.

A német tógazdák készülődése. A „Kriegsgesellschaft für Teichfischwertung“ ügyvezetője, *Klee W.*, egy rövid cikkben foglalkozik a német tógazdaság jövőjéről (Korrespondenzblatt. 1917. Nr. 24. W. Klee: Die Zukunft der deutschen Teichwirtschaft.) Elmélkedése végén rámutat arra a versenyre, a mely a német tógazdaságot a szomszédok részéről fenyegeti s mely még súlyosabb helyzetbe fogja hozni, mint a minőbe a háborús viszonyok hozták. Hollandián és Délfranciaországban kívül különösen rámutat Dél-Magyarországra és Szlavóniára, a hol az ottani kedvező hosszú nyár folytán sokkal jobbak a termelési viszonyok. Hallomása szerint egyes ottani üzemek évi termése 7500 méter-mázsára (? Szerk.) is rúg. Galícia felől is nagy tógazdaságok létesítéséről jönnek hírek; egy szervezésben lévő társulat 24,000 hektárnyi területet akar halgazdaság révén kihasználni.

Míndezek alapján *Klee* már most felhívja a német tógazdákat, törekedjenek oda, hogy az *élő pontyra és czompóra* oly magas *beviteli vám állapíttassék* meg, a mely a fenyegető külföldi verseny ellen elég védelmül szolgálhat majd.

Nem romlandó. Buziás fürdőre küldtem karácsonyra jég nélkül egy pontyot, egy süllőt, egy harcsát, meg egy nyüzött nyulat. Tizenötödik napra vissza érkezett a posta hibájából. Felbontottam a csomagot, tartalma nem volt friss, de romlott sem egy cseppet sem; jóízűen megettük. Éppen ezért írom mindég a címkére halnál és vadnál: *nem romlandó*. E nélkül nem küldik vissza, hanem elárverezik, vagy néhány napi szállítás után romlottnak nyilvánítják és vagy kidobják, vagy pedig olcsón ünnepi halhoz jut karácsony bőjtjére illetéktelen valaki.

St. A.

Az orvhalászat egy különös módjáról tett jelentést egyik hegyvidéki csendőrös.

A tetten ért orvhalász *kalapács*csal halászott. A csaknem félméter hosszú nyelű 1.3 kg. súlyú vaskalapácsal, a vízben járva, a kövekre sújtott, a melyek alatt a pisztrángok meg szoktak húzódní. Az ütés a halat vagy azonnal meg is ölte, vagy legalább észédítette s így könnyen kifoghatta. Ajánlatos tehát azokat a vízmentén járó embereket is szemmel tartani, kiknél csupán kalapács van.

Vizeink vizsgálata. A Kir. Magy. Természettudományi Társulat állattani szakosztályának 1917. évi december hó 7-én megtartott 215-ik ülésén *Unger Emil dr.* „Újabb adatok a budapest-környéki Duna faunájához“ cz. előadásában dunai halak gyomortartalmának vizsgálatáról számolt be. Rámutatott az ilyen vizsgálatok nehézségeire, különösen, hogy Budapest környékén erre alkalmas *frissen kifogott* halakat megszerezni igen sok utánjárással és idővesztéssel lehet csak. Az adatok összegyűjtése ezért lassan halad és még nagyon hiányos. Az eddigi eredmények azonban már is tanulságosak és pedig nemcsak halászati biológiai szempontból, hanem általános érdeklődésre is számíthatnak a zoológus körökben, mert a halak kitűnő élő gyűjtőeszközöknek bizonyulnak. 1917. június 17-én egy Nagymaroson, *Brückler Mátvás* halászmester által fogott 35 czm. hosszú kecsege a gyomrában *ezerszámra* olyan állatot hozott felszínre a Dunából, a melyet az előadónak eddig semmiféle gyűjtőeszközzel sem sikerült felkutatnia s a mely nemcsak hazánk eddig ismert faunáját teszi gazdagabbá egy nálunk még soha nem talált állattal, hanem a mely egyáltalán csak öt év óta ismeretes új faj és legközelebbi rokonai tengeriek. Az állatot *Wundsch H. H. dr.*, a friedrichshageni halászati biológiai állomás asszisztense fedezte föl 1912. márczius 26-án a Müggelseeben és a Zoologischer Anzeiger cz. folyóiratban, majd a Zeitschrift für Fischerei cz. folyóirat 1914. évi kötetében írta le bővebben *Corophium devium* néven, miután az Odera folyó több pontján is megtalálták. Az érdekes, 7—9 milli-

méter hosszú állat rendszertanilag az *Amphipoda*-rágokhoz tartozik, tehát a jól ismert bolharáknak (*Gammarus pulex*) rokona, de tőle nagyon lényegesen különbözik, nemcsak szervezetét, de életmódját tekintve is. *Schiemenz Pál* híres német halász-biológus szerint kitűnő haltáplálék.

Előadó az állatot bemutatta és ismertette ezután *Wundsch*-nak azon föltevéseit, melyeket e tengeri eredetű fajnak Németország édes vizeibe való bevándorlásával kapcsolatosan közölt. *Wundsch* azon véleményének adott kifejezést, hogy az állat újabb felbukkanásával meg tudható lesz majd bevándorlásának útja. Az újabb nyom tehát a magyar Dunához vezet, de *Unger* szerint ezzel még nem dönthető el a bevándorlás érdekes kérdése, legfeljebb megerősíteni látszik *Wundsch*-nak azon véleményét, miszerint a *Corophium devium* passzive nagyon hosszú úton délkeletről is jöhetett, hol legközelebbi fajrokon a káspitengeri *Corophium monodon* él.

A magyar Dunában való előfordulása azonban nagyon valószínűvé teszi, hogy hozzánk a Feketetengerből került. Jellemző, hogy ennek az állatnak rokonát, a Dunában mindenfelé gyakori *Gammarust*, *Unger* dunai kecségekben eddig nem találta, de nem találta a tiszavirág (*Palingenia longicauda*) lárváját sem, mely pedig Budapest környékén is él s a mely — *Antipa* szerint — a román Dunában majdnem kizárólagos kecs egetáplálék. Ezzel szemben *Unger dr.* hangsúlyozza, hogy saját tapasztalatai szerint a budapest-környéki Dunaszakaszon a legfontosabb kecs egetáplálék a *Hydropsyche* nevű rovarfajok lárvái.

A tetszést aratott előadáshoz *Horváth Géza dr.* udvari tanácsos, a Nemzeti Múzeum osztály-igazgatója, szólott hozzá, megjegyezve, hogy a víz alatt parti lyukakban élő tiszaviráglárvákhoz a halak nehezen juthatnak hozzá s valószínűleg ezért nem találhatók a halak gyomrában. Kérdést intézett az előadóhoz, hogy egyáltalán talál-e már tiszaviráglárvát halak gyomrában?

Unger dr. válaszában elmondotta, hogy két tiszai magyar buczó (*Aspro zingel*) gyomra, melyeket Szolnoknál az elmúlt (1916.) év szeptemberében fogtak, kizárólag tiszaviráglárvákkal volt tele, a mi a halászok állítását is megerősíti, hogy t. i. a halak a tiszaviráglárvákat nagyon kedvelik s ez állatok rejtőzködő életmódját tekintve, bár nehezen, de mégis zsákmányul tudják ejteni.

Háló reketterostokból. A szerbiai cs. és kir. főkörmányzó-ság kiadásában megjelenő „Belgrádi Hírek“ 1917. évi december 23-iki számában olvassuk, hogy az Olaszországban működő hadseregünk a lagunák területén, a mely halakban nagyon gazdag, valószínűleg katonailag fogja szervezni a halászatot, a mint azt az Isonzó mentén is tették. Az olaszországi Friaulban ez a dolog — írja a nevezett lap — még könnyebben megy, mert itt akad még háló és hálófonal, míg a régi területen *reketterostokból* próbálták hálót készíteni. A kísérlet sikerült is.

A műtrágya és a német tógazdák. Nálunk a műtrágya halaszdaságokban még nem igen tudott tért hódítani; egy-két próbálkozáson kívül nem tudunk róla, hogy használták volna. Németországban, úgy látszik, már túl vannak az egyébként igen erős vitákkal járt kísérleti időszakon. A német tógazdák a háborús viszonyok közt a haltakarmány szükségése mellett különösen a *foszfor- és káli-trágyák* szükségét hangsúlyozták (Korrespondenzblatt 1917. Nr. 24. *W. Klee*: Die Zukunft der deutschen Teichwirtschaft.) A tógazdák egyesülete el is követett mindent, hogy ezekből az anyagokból tógazdasági célokra megfelelő mennyiség kiutaltassék. Egyik legutóbbi közleményükben azonban (Korrespondenzblatt. 1917. Nr. 24.) hírül adják, hogy fáradozásuk semmi pozitív eredményvel nem járt.

Mínd e hírek azonban élénken igazolják, hogy a német tógazdaságokban a műtrágyák értékét már felismerték.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

J. N. Kevevára. Hálóhoz és spárgához esetleg az Országos Halászati Egyesület útján juthat. Az Egyesület kért kenderanyagot hálókötés céljaira; ha kiutálnak ilyet, akkor a jelentkezők között aránylagosan kiosztja. Tessék tehát igényét mielőbb oda bejelenteni. (Budapest, V., Úgynök-u. 19.)

Gyékenyökötök címével most, sajnos, nem szolgálhatunk. Ha esetleg érdeklődik valaki, oda utasítjuk.

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piacain.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az árú neve	1917. decz. 22 - január 2. között.			1918. január 3 - 6. között.		
	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	900-1000	1100-1500	} 900-1200	1000-1100	1200-1400	} 900-1200
" kicsiny	900-900	1000-1160		900-900	1000-1200	
Harcsa, nagy	1400-1600	1600-1800	} 1400-1600	1400-1400	1800-1800	} 1400-1600
" kicsiny	1200-1300	1400-1700		—	1400-1700	
Csuka, nagy	1100-1200	1100-1400	} 900-1000	—	1400-1800	} 900-1000
" kicsiny	—	1000-1200		—	1000-1200	
Fogassüllő, dunai	—	—	1400-1400	—	—	1400-1400
Kárász	—	500-800	—	—	600-600	—
Czompó	900-1000	900-1000	900-900	900-950	800-1100	900-900
Márna	—	1000-1000	—	—	1200-1200	—
Keszeg	—	600-600	—	—	—	—
Pisztráng	—	3000-3000	—	—	3000-3000	—
Kecsege, nagy	—	—	—	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	500-500	—	—	500-500
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	700-800	800-1060	} 600-900	—	900-1200	} 600-900
" kicsiny	—	600-800		—	600-900	
Harcsa, nagy	—	1600-2400	} 1000-1400	—	1800-2600	} 1000-1400
" kicsiny	—	1200-1500		—	1400-1400	
Csuka, nagy	—	800-1100	} 500-900	—	1000-1400	} 500-900
" kicsiny	—	500-800		—	600-1000	
Fogassüllő, dunai	1200-2300	1300-2000	} 1400-1400	1200-2000	1800-2000	} 1400-1400
" balatoni nagy	—	2200-2400		—	2200-2400	
" " kicsiny	—	1600-2000	—	—	2200-2200	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	—	280-600	360-700	—	360-360	360-700
Czompó	—	440-700	—	—	500-700	—
Márna	—	760-760	—	—	1000-1000	—
Keszeg	—	240-600	200-200	—	400-400	200-200
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	1800-2000	2000-2000	—	—	2000-2000	—
" kicsiny	—	1600-1600	—	—	1600-1600	—
Sörög	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	300-500	240-400	—	300-300	240-400
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	—	—
" kicsiny 1 "	—	—	—	—	—	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsa élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

ősz és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higo), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékekkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.